

ТАКЛИФЛАР БЕРИЛМОҚДА

Конституцияннинг кабул күлиниши ва уни мұкаммал бўлишида жамиятнинг барча катлами ва аъзосининг ўрни бор, албатта.

Хоразм вилояти юридик техникумининг хукуқ соҳаси ходимлари ҳам бу сиёсий ва хукуқи жараёнда фаолдилар. Техниким жамоаси Конституцияга ўзгартиш ва кўшимчалар киритиш бўйича асосланган баъзи таклифларни бериб бормоқда.

Хусусан, амалдаги Конституциямизнинг 2-моддасида куйидаги норма келтирилган: “Давлат ҳалқ иродасини ифода этиб, унинг манфаатларига хизмат килади. Давлат орнандарни ва мансабдор шахслар жамият ва фуқаролар олдида масъулдилар”. Ушбу норма бир қарашда мұкаммал кўринса-да, модданинг иккинчи кисмida давлат органлари ва мансабдор шахсларнинг жамият ва фуқаролар олдида масъуллиги белгиланган. Аҳамият берадиган бўлсак, бутунгунда республикамиз худудидаги ўз тадбиркорлигини амалга ошираётган ёки оиласив яшаб келаётган чөт эл фуқаролари, фуқаролиги бўлмаган шахслар ҳам борлинги ҳеч бирнега сир эмас.

Бундан ташкари, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 35-моддасида “Ҳар бир шахс бевосита ўзи ва бошқалар билан биргаликда ваколатни давлат органларига, мусассасаларига ёки ҳалқ вакилларига ариза, таклиф ва шикоятлар билан мурожаат килиш хукуқига эга”лиги тўғрисидаги нормадан келиб чиқадиган бўлсак, фуқаролар фуқаролиги бўлмаган шахслар, чет эл фуқаролари ҳам давлат органларига аризалар, таклифлар ва шикоятлар билан мурожаат килади. Бу эса мансабдор шахсларнинг улар олдида ҳам масъуллигини ифодалайди. Демек давлат органларни ва мансабдор шахслар барча шахслар олдида масъул бўлиши лозим. Шундан келиб

чикиб, ушбу моддани кўйидагича, яъни “Давлат ҳалқ иродасини ифода этиб, унинг манфаатларига хизмат килади. Давлат орнандарни ва мансабдор шахслар жамият ва инсонлар олдида масъулдилар” шаклида ифодалаш максадга мувофиқ бўларди.

Бутунгунда энг серкірда ва энг кўп ислоҳи килинаётган соҳа сифатига таълим соҳасининг конституциявий кафолатлари, яъни 41-модда бўйича “Ҳар ким билим олиш хукуқига эга. Бепул умумий таълимни олиш давлат томонидан кафолатланади. Мактаб ишлари давлат назоратидадир”, деган норма белgilанган.

Аммо умумий ўрта таълим боскичига хусусий таълим ташкилотлари ҳам жадал рашвашда кириб келмокда. Бундан ташкари, “Таълим тўғрисида”ги Конунда нодавлат таълим ташкилотларида умумий ўрта ва ўрта маҳсус таълим тўлов-шартнома асосида амалга оширилиши мумкинлиги кўрсатилган бўлиб, ушбу норма Конституциядаги хам ифодаланиши максадга мувофиқ бўларди.

Шу сабабдан ушбу моддани кўйидаги таълинида ифодалаш максадга мувофиқидир, яъни “Ҳар ким билим олиш хукуқига эга. Бепул умумий таълимни олиш давлат томонидан кафолатланади. Умумий таълимни хусусий ва хорижий таълимни ташкилотларида олиш тўлов-шартнома асосида амалга оширилиши мумкин. Мактаб ишлари давлат назоратидадир”. Модданинг ушбу шаклида ифодаланини умумий ўрта таълимнинг хусусий мактабларда олиш тўлов-шартнома асосида ташкил этилиши Конституцияга зид эмаслигини ифодалайди.

Бутунгунда конституциявий ислоҳотлар даврида бутун жамият аъзоси ушбу жараёнга бефарқ бўлмаслиги лозим. Зеро ислоҳотлар аввалинсонлар фаровон ҳаёт кечириши учундир, Конституция эса унинг хукукий

кафолатидир. Сиројбек МАШАРИФОВ,
Хоразм вилояти юридик техникум
декани.
Зухра БАЖИЕВА,
техникум методисти.

АХОЛИНИ РЎЙХАТГА ОЛИШ

БМТнинг 2015 йил 10 июндаги “2020 йилда ахоли ва ўй-жой фондини рўйхатга олиш борасидаги принциплар таъсиялар” резолюцияси қабул килинган ва унга асосан, БМТга аъзо давлатлар ҳар ўн йилда камида бир марта ахолини рўйхатга олишини ўтказиши белгилаб кўйилган.

Ахоли ва ўй-жой фондини рўйхатга олиш дунёдаги карийб барча давлатлар томонидан ўтказиладиган мухим ва кенг кўламли тадбир саналади.

Унинг натижасида ҳар бир мамлакат ўз фуқароларининг ижтимоий ҳолати, яшаш шароитлари, ўй-жой билан таъминланганлик даражасига оид ижтимоий масалаларга ойдинлик киритиш имконини яратадиган кимматли маълумотлар базасига эга бўлади.

Шу билан бир каторда давлат бошқарувини ташкил этиши, турли хил инизорили вазиятларнинг олдини олиш ва иктиносий хавф-хатарларни камайтириш, бозор конъюктурасини таҳжил килинда олинган ахборот катта аҳамият касб этади.

Ўзбекистон Республикасида 2023 йилда ўтказилиши белгиланган мазкур тадбирнинг асосий максади ҳам мамлакатнинг ижтимоий-иктиносий ривожланиши прогнозларни ишлаб чиқиш, демографик кўрсаткичларни хисоблаш ва прогнозлаш, меҳнат ресурслари жойлашуви ва улардан фойдаланиши ўрганиш ҳамда илмий тадқикотлар олиб бориш учун ахоли тўғрисида ишончли ва холис ахборотларни олиш хисобланади.

К.ХОЛБОЕВ,

Урганч шахар рўйхатга олиш бўлими бошлиги.

Коррупция бир давлат эмас, балки бутун бир минтақа ёки жаҳон тараққиетига таҳдид солувчи иллатидир. Чунки у демократияни ва хукуқ устуровлигига пуртур етказади, иносон хукуқларининг бузилишига олиб келади, иктиносидётни издан чиқаради, ушонган жиноятчиликнинг кенг ёйнилишига шаронт яратиб бераади.

Коррупция - нафакат инсон хукуклари бузилишига, балки ушонган жиноятчиликнинг ривожланishiшига ҳам шаронт яратувчи хавфли жиноят саналганларни учун ҳам уни жамиятнинг олдида турган энг катта таҳдид сифатига баҳолаш мумкин.

Ҳар бир давлат ўз ривожланиши давомиди миллий манфаатларига энг кўп зиён келтирувчи таҳдидларга қарши курашини устуровлигида визифа хисоблаб, унга қарши катъий чораорлар кўради. Шунинг учун ҳам халқимиз азалдан коррупцияни, айниқса, унинг азалий кўринишларидан бирни бўлганд порахўрликни корабад келган.

Аммо инсоният тараққиётини ишлаб борганини сари айрим иллатлар, хусусан, коррупцияни ҳам ривожланиб, унинг инсониятга, жаҳон ва республикамиз иктиносидётига ҳам салбий тасвирни кучажттанлиги ҳеч кимга сир эмас. Шу бойис, коррупция балосидан ҳалос бўлиши мамлакатимиз олдида долзарб вазифаларидан бини бўлбаймоқмокда.

Таъкидлаш жоизи, жа-

ФИРИБГАР ҚЎЛГА ОЛИНДИ

Иктиносидий жиноятларга қарши курашиш Департаменти вилоят бошқармаси томонидан тадбиркорлик субъектларининг хукуқларини химоя килиш юзасидан ўтказилган тадбирда, фуқаро Ш.С. тадбиркор М.нинг ишончига кириб, Ҳонқа тумани худудидаги 296 квадрат метр ер майдони учун ўтказилётган аукциондан чиқиб кетиш ва ушбу ер майдонини аукционда ютиб олиш учун унга ша-

роит яратиб бериш эвазига 1500 АҚШ долларини фирибгарлик йўли билан олган вактида ашёвий далиллар билан ушланган.

Мазкур ҳолат юзасидан ЖКнинг 168-моддаси (фирибгарлик) билан жиноят иши кўзгатилиб, тергов харакатлари ўтказилмокда.

Зарифбой МУРАТОВ,
Иктиносидий жиноятларга қарши курашиш Департаменти вилоят бошқармаси бўлим бошлиги.

ҚАЛБАКИ АКЦИЗ МАРКАЛИ МАҲСУЛОТ

Иктиносидий жиноятларга қарши курашиш Департаментининг Гурлан тумани бўлими томонидан ўтказилган терговга қадар текширува, “O.S.” хусусий корхонасигининг савдо дўконида акциз маркасиз 588 кути “Esse Change”, “Business Royals”, “Mond”, “Milano Tech”, “Milano Paris”, “Milano London” ва “Milano Red” номли тамаки маҳсулотлари, шунингдек, қалбаки акциз маркали 314 дона “Qarataw”, “Sobranie”, “Roberto Cavallia” ва “Bionica” ёзувли кўлбла усууда тайёрланган алкоголь маҳсулотлари савдога кўйилганлиги аникланиб, ашёвий далил сифатида олинган.

Шу каби, Янгибозор туманида қалбаки акциз маркали 240 дона “Diplomat”, “Qarataw”, “Sheryurak” ва “Dobriy vecher” ёзувли кўлбла усууда тайёрланган алкоголь маҳсулотлари савдога кўйилганлиги аникланиб, ашёвий далил сифатида олинган.

Мазкур ҳолатлар юзасидан ЖКнинг 176-моддаси (калбаки пул, акциз маркаси ёки кимматли көғозлар ясаш, уларни ўтказиш) билан жиноят ишилари кўзгатилиб, тергов харакатлари ўтказилмоқда.

Умид САЙЛОВ,
Иктиносидий жиноятларга қарши курашиш Департаменти Янгибозор тумани бўлими бошлиги.

Коррупцияга қарши курашиш

ҲАР БИРИМИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

мият ҳаётидаги муаммоларни ҳал этишида ривожланган давлатлар тажрибасини чукур ўрганиш, миллийлигимиз ва ўзлигимизга мос келадиган усусларни тарғиб оркали ижобий натижаларга ёришиш мумкин.

Бугунгунда, Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш бўйича амалга оширилаётган ишлар миллий дастур асосида тизимли йўлга ишланаётган.

2017 йил 3 январь куни Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш тўғрисида “Коррупцияга қарши тўғрисида”ги Конуни қабул килинганидан сўнг, Республикада ушбу иллатга карши курашишни кўйилганлиги биринчи янги даври бошланади.

Ш.ЖУМАНИЁЗОВ,
вилоят судининг девонхона мудири.

